

Käyttösuunnitelma

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

17.1.2024

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Valtuuston hyväksymät toiminnalliset tavoitteet 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Tavoite: Lasten ja nuorten harrastusten mahdollistaminen ja edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa	Keskeisimmät toimenpiteet: Taiteen perusopetuksen yhteistyö varhaiskasvatuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Liikuntaseurakyselyn tekeminen. Seurayhteistyötilaisuuksien järjestäminen.			
Mittari(t)				
Järjestötapaamiset (lkm/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	2
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	770	Tavoitearvo 12/2024	700
Tavoite: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen sekä kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen	Keskeisimmät toimenpiteet: Uusien tapahtumien ideointi. Tapahtuma-avustusten hakeminen.			
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2 300	Tavoitearvo 12/2024	2 500
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	110 000	Tavoitearvo 12/2024	116 000
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	5
Tavoite: Pääkirjaston uudistaminen kaikkien yhteiseksi tilaksi yhteistyössä opiston ja muiden käyttäjien kanssa. Erytysuomio kiinnitetään lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin.	Keskeisimmät toimenpiteet: Toimijoiden yhteiset suunnittelukokoukset tilapuolen kanssa. Osallistetaan käyttäjiä suunnittelun yhteydessä.			
Mittari(t)				
Osallistamisen toimenpiteet (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	3
Suunnittelukokousten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	10

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Tavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa	Keskeisimmät toimenpiteet: Liikunnan kulunvalvontajärjestelmien kehittäminen ja liikunnan palveluiden verkkokauppamyynnin kasvattaminen. Timmi- ja Hellewi- varausjärjestelmien integrointi. Museon kokoelmien digitointi avoimeen asiakaskäyttöön			
Mittari(t)				
Digitoitujen objektien määrä	Lähtöarvo 12/2023	4 451	Tavoitearvo 12/2024	6 000
Verkkokaupassa tehdyt ostot	Lähtöarvo 12/2023	231	Tavoitearvo 12/2024	500

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2022	KS 2023	TA 2024	KS 2024
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 586	1 365	1 112	1 106
Maksutuotot	379	450	460	460
Tuet ja avustukset	235	58	148	148
Muut toimintatuotot	1 772	1 733	1 849	1 856
Toimintatuotot	4 972	3 606	3 569	3 570
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-8 978	-9 503	-6 261	-6 421
Palkat ja palkkiot	-7 048	-7 516	-5 013	-5 146
Henkilösivukulut	-1 931	-1 987	-1 248	-1 275
Eläkekulut	-1 666	-1 674	-1 094	-1 117
Muut henkilösivukulut	-265	-313	-154	-158
Palvelujen ostot	-2 930	-2 936	-4 778	-4 645
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 393	-1 389	-932	-906
Avustukset	-3 248	-3 094	-2 901	-2 893
Muut toimintakulut	-14 663	-13 695	-14 545	-14 553
Toimintakulut	-31 211	-30 618	-29 417	-29 418
Toimintakate	-26 240	-27 012	-25 849	-25 849
Poistot ja arvonalentumiset	-769	-183	-439	-439

Henkilöresurssit palveluyksiköittäin

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TA 2024	KS 2024
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	2,5	2,5
Liikunta	11	11
Kulttuuri	87,9	87,9
Vapaa sivistystyö	15	15
Liikunta- ja kulttuurilautakunta yhteensä	116,4	116,4

Toiminnan volyymit

Liikuntapalvelut	TA 2024	KS 2024
Uimahallien kävijämäärä	170 000	170 000
Kuntosalien kävijämäärä	15 000	15 000
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 500 000	1 500 000
Liikunnan ohjauksen kävijämäärä	10 000	10 000
Liikuntapalvelujen tapahtumien lukumäärä	15	15
Kulttuuripalvelut	TA 2024	KS 2024
Kirjastokäynnit	550 000	550 000
Museoiden kävijämäärä	17 000	17 000
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	15 000	15 000
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä	15 000	18 000
Kirjaston tapahtumien määrä	400	400
Museoiden tapahtumien määrä	200	200
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	700	600
Kulttuuritapahtumien määrä	30	30
Kulttuuritalojen kävijämäärä	115 000	115 000

Kansalaisopisto	TA 2024	KS 2024
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	5 500	5 500
Kansalaisopiston kurssien määrä	700	700
Kansalaisopiston tapahtumat	30	30

Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan käyttösuunnitelma sisältää lautakunnan menot ja palvelun johdon menot. Kaupungin uudessa kaupunkistrategiassa kasvun kärkiä ovat lapset ja nuoret sekä yritykset. Lautakunta toteuttaa työssään kaupunkistrategian tavoitteita ja linjauksia sekä valvoo oman toimialansa velvoittavan lainsäädännön ja talousarvion toteutumista. Lautakunta seuraa toimialalla tapahtuvaa kehitystä ja tutustuu muualla tehtyihin ratkaisuihin.

Ollennaiset muutokset toiminnassa

Kaupunginhallitus on talousarvion 2024 toimeenpano-ohjeen hyväksynnän yhteydessä muuttanut raportointiaikataulua siten, että osavuosisikatsaukset laaditaan tammi-huhtikuulta sekä tammi-syyskuulta. Lautakuntien edellytetään noudattavan erittäin tiukkaa taloudenpitoa ja henkilöstösuunnittelua. Kaikissa kokouksissa lautakunnalle raportoidaan talouden toteumasta.

Väestömäärän väheneminen kaupungissa vaikuttaa edelleen liikunnan ja kulttuurin palvelujen järjestämiseen ja palveluverkkoon. Digitalisaation hyödyntämistä palvelujen tuottamisessa jatketaan.

Lautakunnalle järjestetään vuoden aikana iltakouluja tai työpajoja keskeisistä päätökseen tulevista asioista.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	TP 2022	KS 2023	KS 2024
Toimintatuotot			
Tuet ja avustukset	4	0	0
Toimintatuotot	4	0	0
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-321	-282	-289
Palkat ja palkkiot	-219	-229	-237
Henkilösivukulut	-103	-53	-52
Eläkekulut	-95	-44	-45
Muut henkilösivukulut	-7	-8	-6
Palvelujen ostot	-63	-44	-51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-2	-1
Muut toimintakulut	-15	-14	-23
Toimintakulut	-402	-343	-363
Toimintakate	-398	-343	-363

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikunta on kunnan peruspalvelu ja tärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia.

Kaupungin tehtävänä on turvata liikuntapalveluiden mahdollisimman tasa-arvoinen saatavuus kaikille kuntalaisille. Keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kaupunki tukee kaupunkilaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja.

Olellaiset muutokset toiminnassa

Keväällä 2023 valmistunut Kouvolan liikuntaohjelma tukee kaupunkistrategian tavoitteita seuraavalle kymmenelle vuodelle. Ohjelman laadintatyön tavoitteena oli tuottaa tulevaisuusorientoituneet, innostavat, realistiset sekä eri toimijatahoja sitouttavat strategiset suuntaviivat Kouvolan kaupungin liikunnan edistämistyölle ja liikuntapalveluiden tuottamiselle lähivuosille. Keskeisenä lähtökohtana ohjelman laadinnalle oli ymmärrys kunnallisten liikuntapalveluiden vahvasta poikkihallinnollisesta luonteesta – liikunnan edistäminen on koko kaupunkiorganisaation yhteinen tehtävä. Onnistunut ohjelman laadinta edellytti siten poikkihallinnollisesti sekä kuntalaisia osallistavasti tehtyä Kouvolan liikuntapalveluiden nykytilanteen arviointia sekä tulevaisuuskuvan rakentamista.

Liikuntapaikkaverkoston tavoitteena on luoda kustannustehokas, laadukas, turvallinen ja monipuolinen palveluverkko, joka suhteutetaan hoito-, kunnossapito- ja investointiresursseihin. Omaehtoisien liikunnan lisääntyessä kuntalaisten toiveet liikuntapaikkojen kehittämisestä on huomioitava. Liikuntapaikkojen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä osallistetaan toimijat, eri sidosryhmät ja kaupunkilaiset.

Lähiliikuntapaikat ja matalan kynnyksen liikuntapaikat ovat tärkeimpiä ja suosituimpia asukkaita palvelevia liikuntapaikkoja. Alueellisessa aktiivipuistosuunnittelussa pyritään tulevaisuudessa turvaamaan olosuhteet, jotka mahdollistavat monipuolisen liikkumisen lähellä kotia. Kouluinvestointien yhteydessä rakennetaan riittävät liikuntasalit ja koulun liikunnalliset pihat vastaamaan koulun, alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden tarpeisiin.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.5.2022, että Kouvolaan rakennetaan uusi uimahalli keskustan Urheilupuistoon. Halli toteutetaan merkittävällä uudisrakentamisella ja korjaamalla uudisosan yhteyteen sijoittuvaa nykyistä Urheilupuiston uimahallia niin, että kokonaisuus vastaa nykyaikaisen uimahallin tarpeita. Tuleva, nykyaikainen uimahalli tarjoaa olemassa olevia halleja monipuolisemmat ja asiakaslähtoisemmät palvelut. Kouvolan uuden uimahallin rakentaminen alkaa 2024 syksyllä.

Lähivuosina Kouvolan keskusta alueelta poistuu käytöstä merkittävä määrä liikuntatiloja, jonka vuoksi Kouvolan laaja urheilu- ja liikuntakenttä tarvitsee uusia liikuntatiloja. Monitoimiareena nostaisi kaupungin kilpaurheiluolosuhteet uudelle tasolle ja toisi monipuoliset liikuntapalvelut osaksi kuntalaisten, koululaisten, urheiluseurojen ja kaupunkilaisten arkea. Monitoimiareenassa pystyisi järjestämään myös 1000–3000 hengen yleisötilaisuuksia, kuten konsertteja, messuja, urheilutapahtumia ja isoja koulutustapahtumia. Monitoimiareena toteuttaisi kaupungin päivitettyä kaupunkistrategiaa ja olisi keskeisen sijaintinsa johdosta koko kaupungin käyntikortti.

Liikkumaan aktiivoinnin palveluissa tullaan vahvistamaan ja toteuttamaan niitä toimenpiteitä, joita hallitusohjelman Suomi liikkeelle-ohjelmassa painotetaan ja jotka kuuluvat liikkumaan aktiivoinnin palvelun sektoriin. Sähköinen liikuntalähete on vihdoin 2023 vuoden lopulla saatu Kymenlaaksossa käyttöön. Sekä Hyvinvointialueen että Kymenlaakson kuntien intresseissä on saada asiakkaita ohjautumaan juuri tämän uuden sähköisen lähetekanavan kautta Hyvinvointialueen palveluista

kunnan liikuntaneuvontaan. Liikuntaneuvonnan palvelu on Kouvolassa suunnattu kaikkiin ikäryhmiin, henkilöille, jotka liikkuvat terveytensä kannalta liian vähän ja se on osa elintapaneuvonnan palveluketjua. Esimerkiksi peruskoulun laajojen terveystarkastusten yhteydessä MOVE!-tulosten perusteella, terveydenhoitaja tai lääkäri voi ohjata läheteellä oppilaan tai perheen liikuntaneuvontaan helposti uutta lähetejärjestelmää hyödyntäen.

Koululaisten ja opiskelijoiden liikuntaselvitys toteutetaan vuoden 2024 alussa. Tämän selvityksen tuloksista saadaan paikallista tietoa liikuntaan ja muuhun hyvinvointiin liittyen ja tulokset antavat tärkeää tietoa liikkumista edistävien toimenpiteiden tueksi.

Ensi vuonna tullaan ottamaan käyttöön ja kehittämään seurayhteistyön toimintamalleja sekä resursseja liikuntaohjelman tarpeiden ja tavoitteiden näkökulmasta mm. uudistamalla seurakohtaamisten toteutustapoja (laji-, vuoro- ja liikuntapaikkainvestointipalaverit), seurojen osallistamista muun muassa seurakyselyn muodossa sekä seuraparlamentin uudelleen käynnistämällä. Seurakehittämiseen liittyviin henkilö- ja osaamisresurssitarpeisiin haetaan ratkaisuja yhteistyössä liikunnan aluejärjestön kanssa.

Keskeinen toiminnallinen muutos liikuntapalveluissa on liikuntapaikkojen henkilöstön siirtäminen tekniikan ja ympäristön toimialalle vuoden 2024 alusta.

Talous

Liikunta 1000 e	TP 2022	KS 2023	KS 2024
Toimintatuotot			
Myyntituotot	2 409	1 162	928
Tuet ja avustukset	31	8	20
Muut toimintatuotot	1 373	1 365	1 477
Toimintatuotot	3 814	2 535	2 425
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-3 470	-3 663	-486
Palkat ja palkkiot	-2 711	-2 893	-392
Henkilösivukulut	-759	-769	-93
Eläkekulut	-655	-649	-81
Muut henkilösivukulut	-104	-121	-12
Palvelujen ostot	-1 335	-1 323	-3 308
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-466	-465	-21
Avustukset	-232	-264	-335
Muut toimintakulut	-9 804	-8 832	-9 706
Toimintakulut	-15 307	-14 547	-13 855
Toimintakate	- 11 493	-12 012	-11 431
Poistot ja arvonalentumiset	-196	-160	-439

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2023

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Lasten ja nuorten harrastusten mahdollistaminen ja edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa				
Toimenpide: Liikuntaseurakyselyn tekeminen				
Mittari(t)				
Vastaus-%	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	80
Toimenpide: Seurayhteistyötilaisuuksien järjestäminen				
Mittari(t)				
Järjestötapaamiset (lkm/v)	Lähtöarvo 12/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	2

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Talousarviotavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa				
Toimenpide: Timmin ja kulunvalvontajärjestelmien integrointi yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa sekä Timmi- ja Hellewi-järjestelmien integrointi.				

Kulttuuri

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalveluidenperustehtävä on tukea asiakkaiden omaehtoisen itsensä kehittämisen, virkistämisen ja yhteisöllisyyden tarpeita sekä vahvistaa kouvolaisten ja Kouvolan identiteettiä. Tehtäviin kuuluvat myös kulttuuriperinnön ylläpitäminen ja elinvoiman edistäminen kulttuurin ja taiteen avulla. Kulttuuripalveluissa tarjotaan myös tiloja eri asiakasryhmille kirjastoissa ja kulttuuritaloissa. Palveluita ovat kirjasto, kulttuuritalot, museo, ja yleinen kulttuuritoimi (kulttuurikasvatus ja -tapahtumat, taidelaitos -ja muu kulttuuriyhteistyö). Asiakkaina ovat kaikenikäiset kouvolaalaiset, tapahtumien järjestäjät, yritykset ja matkailijat.

Olellaiset muutokset toiminnassa

Kulttuurin toiminnalle antaa suuntaviivat tuleville vuosille keväällä hyväksytty (Likula 19.4.2023, § 27) Kouvolan kulttuuriohjelma 2023–2032. Kulttuuriohjelma tukee uuden kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamista, ohjaa kulttuurin toiminnallisten tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamista sekä investointien priorisointia tulevissa talousarvioissa. Kulttuuriohjelman tavoitteena on hahmottaa Kouvolan kaupungin kulttuurin tulevaisuuskuvaa ja löytää yhteinen suunta sille, miten ja millainen kulttuurikaupunki Kouvola on. Ohjelman teossa osallistettiin laajasti kuntalaisia. Tavoitteita nousi ohjelmatyössä esille kahdeksan, joista keskeisimpiä ovat:

- kulttuurin ja taiteen roolin edistäminen osana hyvinvointia ja alueen elinvoimaa
- taide- ja kulttuurialan ammattilaisten ymmärtäminen, arvostaminen luovana, paikkakuntaa elävöittävänä voimavarana
- kulttuuri näkyville kaupunkilaisten arkeen

Erilaisia toimenpide-ehdotuksia saatiin lähes 150. Toimenpiteitä läpikäydään jatkuvasti ja niiden toteutumista seurataan – aikaperspektiivi on kulttuuriohjelman otsikon mukaisesti 2023–2032. Monia hyviä käytänteitä on jo olemassa ja niitä ohjelman mukaisesti vahvistetaan.

Ensi vuoden äärimmäisen tiukka taloustilanne kohdistuu osaltaan myös kulttuuriin mm. isoina avustusleikkauksina ja muun toiminnan määrärahojen leikkauksina. Leikkaukset johtavat mm. Kuusankosken harrasteatterin toiminnan lopettamiseen Kuusankoskitalossa vuonna 2025. Kymenlaakson orkesteri Oy:n tuen osittaisesta jatkumisesta vuoden 2026 jälkeen käydään osakassopimuksen mukaiset neuvottelut 31.5.2025 mennessä. Erilaisia säästövaihtoehtoja tulevan orkesterin tuen kattamiseksi muualta kulttuurin ja opiston palveluista analysoidaan ennen sitä. Kaupunki edellyttää, että jatkossa orkesteri tehostaa toimintaansa ja hakee kustannussäästöjä tai lisää omia tuottojaan. Orkesterin tuen uusi ratkaisu voi tarkoittaa uusia isoja leikkauksia muuhun kulttuuritoimintaan ja opiston toimintaan.

Kaupunginteatterin investointia siirrettiin yhdellä vuodella, niin että uusi teatteri valmistuu kokonaisuudessaan vuonna 2029. Pääkirjaston peruskorjaus ja uudistaminen on keskeinen kulttuuripalveluiden investointi lähivuosina ja sen suunnittelu aloitetaan 2024.

Yleisessä kulttuuritoiminnassa kulttuurin tapahtumatuotannossa ja kulttuurikasvatuksessa pyritään osaltaan vastaamaan kulttuuriohjelman toiveisiin. Tapahtumien kehitystyössä pyritään panostamaan entistä enemmän matalan kynnyksen maksuttomiin tai edullisiin tapahtumiin. Tarjontaa halutaan suunnata kaikenikäisille, mutta erityisenä keskipisteenä ovat lapset, nuoret ja lapsiperheet. Kulttuuritapahtumia rahoitetaan keskeiseltä osin myös avustusten kautta ja se tuo toimintaan epävarmuutta ja hankaloittaa suunnittelua.

Kulttuurin järjestöavustusten kriteereitä tulee päivittää ja ottaa tärkeäksi painopisteeksi lapsiin ja nuoriin kohdistuvan toiminnan tukeminen. Järjestöavustuksiin kohdistuu myös leikkauksia ja harkittavaksi tulee esim. kulttuurin tilavuokra-avustuksista luopuminen kokonaan.

Tapahtumatalojen toimintaa kehitetään edelleen ja tavoitteena on lisätä vuokratuloja sekä valo- ja äänipalvelujen myyntiä. Taloilla on merkittävä rooli tapahtuma- ja matkailupalvelujen tuottajana. Koronavuosien jälkeen tapahtuma-alalla palvelujen kysyntä sekä yleisön kulutusikäytyminen ovat muuttuneet. Erityisesti yritysasiakkaiden osalta on tapahtunut suuri muutos. Talojen kokoustiloille tulee löytää uusia käyttäjäryhmiä ja toimintatapoja, jotta talot säilyvät edelleen viikkaina tapahtumataloina. Samaan aikaan tilaisuuksien tekniset vaatimukset ovat kasvaneet ja talojen laitteiston tulee olla ajanmukainen kilpailijoihin nähden. Talojen ravintolapalvelut aiheuttavat edelleen haasteita ja kevään aikana pyritään saamaan vakituinen toimija ravintoloiden tiloihin. Yhtenä sopeuttamistoimenpiteenä lipunmyyntipalveluista Kuusankoskitalossa joudutaan luopumaan kevään jälkeen. Tämä voi vaikeuttaa musiikkisalien myyntiä ohjelmatoimistoille ja hankaloittaa ikääntyneiden lippujen hankintaa. Lisäksi se vähentää kulttuuriseteleiden käyttöä tapahtumatalojen konserteissa. Vuoden 2024 alussa otetaan käyttöön uusi tilojen myyntiohjelma.

Pääkirjaston toiminnallisen ja tilallisen uudistamisen suunnittelu aloitetaan v 2024 siten, että laajennetussa tilassa tulee toimimaan myös kansalaisopisto ja mahdollisesti nuorisopalvelut. Suunnittelu tehdään yhteistyössä toimijoiden kesken. Kaupunkilaisten laaja osallistaminen otetaan osaksi suunnittelua. Uudistuksessa panostetaan kaikkien kouvolaisten, erityisesti lapsiperheiden, virikkeellisen ja yhteisöllisen tilan saamiseen pääkirjaston tilaan. Kirjastotoiminnan painopisteenä on edelleen lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon lisääminen. Myllykosken kirjastossa haetaan ratkaisuja vuokrasäästön saamiseksi. Korian ja Elimäen kirjastojen tilojen pienentämistä tarkastellaan kouluratkaisujen myötä. Valkealan ja Inkeröisten kirjastot siirtyvät suunnittelukaudella (2024) uusiin monitoimitaloihin siten, että ne palvelevat koulujen ja varhaiskasvatuksen ohella kaikkia alueen asukkaita hyvin saavutettavina omatoimikirjastoina.

Taloudellisesta tilanteesta johtuen **museo** joutuu siirtämään vuodelle 2024 suunnitellun kaupunginmuseon Muuttuva kaupunkimme -näyttelyn avautumisen vuodelle 2025. Vuonna 2024 kerätään muistitietoa uudentyypillisellä, vuonna 2023 avautuneella näyttelyllä Mistä Kouvola on tehty. Muuttuva kaupunkimme näyttelyn sisällöntuotannossa osallistetaan kaupunkilaisia. Museon kokoelmien saavutettavuutta ja käytettävyyttä lisätään jatkamalla kokoelmien digitointia ja julkaisemalla digitoituja kokoelmia Finna.fi -portaalissa avoimen lähdekoodin lisenssillä. Kouvolan

kaupunki sai vuonna 2023 lahjoituksena taiteenkeräilijä Markku Villikan noin 1500 taideteoksen kokoelman. Kokoelman vastaanottaminen ja digitointi toteutetaan vuonna 2024. Kokoelmaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan näyttelyissä ja sijoittamalla teoksia esille julkisiin tiloihin. Vuonna 2024 laaditaan museolain 314/2019 vaatima toimintasuunnitelma vuosille 2025–2028. Toimintasuunnitelmassa huomioidaan kaupungin strategia ja kulttuuriohjelma.

Talous

Kulttuuri 1000 e	TP 2022	KS 2023	KS 2024
Toimintatuotot			
Myyntituotot	169	199	175
Maksutuotot	0	0	0
Tuet ja avustukset	157	40	118
Muut toimintatuotot	287	348	364
Toimintatuotot	612	586	657
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-3 564	-3 874	-3 962
Palkat ja palkkiot	-2 809	-3 063	-3 170
Henkilösivukulut	-755	-811	-791
Eläkekulut	-649	-683	-694
Muut henkilösivukulut	-106	-128	-98
Palvelujen ostot	-1 088	-1 152	-1 006
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-834	-873	-837
Avustukset	-2 831	-2 830	-2 559
Muut toimintakulut	-3 853	-4 053	-4 032
Toimintakulut	-12 170	-12 783	-12 396
Toimintakate	-11 557	-12 196	-11 739
Poistot ja arvonalentumiset	-25	-23	0

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta ja kehittäminen sekä kulttuuritalojen tapahtumatuotannon kehittäminen				
Toimenpide: Matalan kynnyksen maksuttomien/edullisten tapahtumien tarjonta				
Mittari(t)				
Tapahtumiin osallistuvien määrä (hlö)	Lähtöarvo 12/2023	165 000	Tavoitearvo 12/2024	160 000
Toimenpide: Tapahtuma-avustusten hakeminen				
Mittari(t)				
Tapahtumiin saadut avustukset	Lähtöarvo 12/2023	17	Tavoitearvo 12/2024	20
Toimenpide: Uusien tapahtumien ideointi. Yhteistyötapahtumat tapahtumatuotannon ja tapahtumatalojen kanssa.				
Mittari(t)				
Tapahtumat (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	1	Tavoitearvo 12/2024	1

Talousarviotavoite: Pääkirjaston uudistaminen kaikkien yhteiseksi tilaksi yhteistyössä opiston ja muiden käyttäjien kanssa. Erityishuomio kiinnitetään lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin.				
Toimenpide: Käyttäjien osallistaminen suunnittelun yhteydessä				
Mittari(t)				
Osallistamisen toimenpiteet (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	0	Tavoitearvo 12/2024	3
Toimenpide: Toimijoiden yhteiset suunnittelukokoukset tilapuolen kanssa.				
Mittari(t)				
Suunnittelukokousten määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	2	Tavoitearvo 12/2024	10

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Talousarviotavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa				
Toimenpide: Museon kokoelmien digitointi avoimeen asiakaskäyttöön				
Mittari(t)				
Digitoitujen objektien määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2023	4 800	Tavoitearvo 12/2024	7 000

Vapaa sivistystyö

Toiminnan kuvaus

Kouvolan kansalaisopistossa järjestetään eri ikäisille kohderyhmille vapaan sivistystyön koulutusta, joka on omaehtoista itsensä kehittämistä ja osa elinikäistä oppimista. Vapaan sivistystyön koulutus vahvistaa yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta. Tavoitteena on edistää myös ihmisten monipuolista kehittymistä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu eri ainealueilla tuo osallistujilleen monenlaista osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista edistetään osaamisperusteisten kurssien muodossa. Kansalaisopisto toimii eri puolilla Kouvolaan lukuisissa toimipisteissä. Kansalaisopisto tarjoaa taiteen perusopetusta (TPO) kuudessa taiteenlajissa. TPO on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää taideopetusta, joka perustuu lakiin ja asetukseen.

Olennaiset muutokset toiminnassa

Opetustiloihin liittyvät kehittämistarpeet ovat edelleen 2024 ajankohtaisia eri puolilla Kouvolaan, mutta erityisesti Kouvolan keskustassa. Keskustan opistotalon esteettömyyden haasteet jatkuvat. Opistotalon huonon kunnon vuoksi osa luokista on ollut käyttökiellossa, ja osassa luokissa opettaja tai opiskelija on oirehtinut sisäilman takia. Jatketaan uusien opetustilojen etsintää esim. Edukolta. Kulttuurikortteli-suunnitelmaan liittyvä pääkirjaston peruskorjauksen ja laajennuksen suunnittelu alkaa 2024. Tavoitteena on sijoittaa kansalaistopiston hallinnon tiloja ja joitakin opetustiloja peruskorjattavaan pääkirjastoon, sillä nykyinen rakennus (Kuntotalo) tullaan purkamaan. Tammikuussa 2024 kurssitoiminta käynnistyy monilta osin Valkealan monitoimitalossa. Tämän lisäksi Valkealan joidenkin kurssien toteutuksia suunnitellaan siirrettäväksi esim. Valkeala-taloon, josta nuorisopalvelut siirtyvät monitoimitaloon. Kymenlaakson opiston tuki lakkaa 2024, jolloin Kouvolan kansalaisopiston toimintaa voidaan toteuttaa myös Etelä-Kouvolan alueella budjetin asettamissa rajoissa ja kysynnän mukaan. Kurssitoiminnan levittyminen entisen Anjalankosken alueelle tarkoittaa myös sitä, että kurseja suunnitellaan toisaalle vähemmän. Vuoden 2024 valtionosuustuntimäärä pienentyi noin 3000 tuntia aikaisemmista vuosista.

Kansalaisopisto on paikallisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Kurssisuunnittelua kehitetään jatkuvasti vastaamaan kuntalaisten tarpeita ja asiakastiedon keräämisen uudistaminen ja systematisointi hyödyntäen digitalisoinnin mahdollisuuksia. Kulttuurilähete-yhteistyöllä ja verkostoitumisella hyvinvointialueen kanssa luodaan rakenteita tavoittaa niitä kaupunkilaisia, jotka

hyötyisivät eniten opiston kursseille osallistumista kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin näkökulmasta. Taiteen perusopetusta vahvistetaan jatkamalla hyvin käynnistynyt yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa. Syksyn 2024 aikana optimoidaan varhaiskasvatuksen TPO-tarjontaa sopivalle tasolle sekä opiston resurssien että varhaiskasvatuksen tarpeen kannalta. Lapset ja nuoret ovat Kouvolan kaupunkistrategian kasvukärki, johon taiteen perusopetus vastaa hyvin. Kansalaisopiston keskeisten tehtävien eli opetuksen ja kurssisuunnittelun rinnalle viestintä on noussut tärkeään rooliin, mutta viestintää toteutetaan oto-resurssein. Yhteistyökurssien pilotoinnit jatkuvat liikuntajärjestöjen ja harrastajateatterin kanssa.

Vuonna 2024 siirtymä osaamisperusteisuuteen jatkuu. Yhä useampi kurssi kuvataan osaamisperusteisesti ja kurssilaisen osaaminen arvioidaan, jolloin suoritus on mahdollista osallistujan suostumuksella viedä Koski-tietovarantoon. Vuoden 2023 alusta lähtien myös taiteen perusopetuksen suoritukset on ollut mahdollista viedä Koskeen. Osaamisperusteisuus on erinomainen mahdollisuus saada opiston kursseilla hankittu osaaminen näkyväksi, mutta vuonna 2024 uutena asiana osaamispistekurssit työllistävät tavallista enemmän: kurssikuvausten muutokset osaamisperusteisiksi, osaamisen arvioinnin suunnittelu ja toteutus sekä hallinnolliset toimet kurssien viennissä Koski-tietovarantoon.

Talous

Vapaa sivistystyö 1000 e	TP 2022	KS 2023	KS 2024
Toimintatuotot			
Myyntituotot	7	5	3
Maksutuotot	379	450	460
Tuet ja avustukset	38	10	10
Muut toimintatuotot	15	20	15
Toimintatuotot	439	485	488
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-1 490	-1 685	-1 685
Palkat ja palkkiot	-1 200	-1 331	-1 346
Henkilösivukulut	-290	-354	-339
Eläkekulut	-246	-298	-297
Muut henkilösivukulut	-43	-56	-42
Palvelujen ostot	-421	-418	-280
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-85	-49	-47
Muut toimintakulut	-781	-795	-792
Toimintakulut	-2 776	-2 946	-2 804
Toimintakate	-2 338	-2 461	-2 316

Toiminnalliset tavoitteet/toimenpiteet 2024

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Lasten ja nuorten harrastusten mahdollistaminen ja edistäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa				
Toimenpide: Taiteen perusopetuksen yhteistyö varhaiskasvatuksen ja muiden toimijoiden kanssa. TPO-yhteistyökurssit päiväkodeissa.				
Mittari(t)				
Määrä (Kpl)	Lähtöarvo 12/2023	70	Tavoitearvo 12/2024	60

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Talousarviotavoite: Sähköisten palveluiden lisääminen liikunnan ja kulttuurin asiakaspalveluprosesseissa				
Toimenpide: Hellewi-Timmi –integraatio.				